Nro. 25.

DZIENNIK URZĘDOWY

Woiewodztwa Sandomierskiego.

W Radomiu Dnia 29 Czerwca Roku 1817.

Dalszy ciąg Urządzeń Towarzystwa Ogniowego

Urządzenie Towarzystwa Ogniowego dla Wsiow w Królestwie Polskim.

W Imieniu Nayiaśnieyszego

ALEXANDRA I.

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego etc. etc.

Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Pragnąc oznaczyc stałe Prawidła, podług których ma bydź uskutecznione postanowienie Nasze z dnia 9 Lipca r. z. względem zaprowadzenia nowego Towarzystwa Ogniowego Wsiow, na przełożenie Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi, Urządzenie i Instrukcyą w skutku § 14 tegoż postanowienia przez Nią ułożoną i do Potwierdzenia Naszego podaną, zatwierdzamy w następuiących słowach:

TYTUŁ I.

Przepisy Ogólne.

Artykuł 1

W Dobrach Narodowych, Królewskich Skarbowi powróconych, bądź w Administracyi Skarbowey, bądź w posiadaniu prywatnem będących, iako to: Starościeńskich, Emfiteutycznych, i wieczysto-dzierżawnych i t. p. tudzież w Dobrach funduszów Duchowieństwa i Oświecenia publicznego, Gminnych, Instytutowych, lub należących do Stowarzyszeń od Rządu upoważnionych, zabudowania wszelkie Folwarczne, Włościańskie, i inne iakiego bądź nazwiska podług prawdziwey swey wartości, do Towarzystwa Ogniowego będą zaciągnięte.

Artykuł 2

W tym celu właściwe Kommissye Rządowe, ułożyć każą Listę Jmienną Dobr takowych, i tę Dyrekcyi Generalney Towarzystwa Ogniowego przeszlą, i skutku wypełnienia powyższego Artykułu dopilnuią.

Artykuł 3

Właścicielom Dobr dziedzicznych przystąpić do Towarzystwa Ogniowego Wsiow, rownie iak z końcem każdego roku, z onego występować iest dozwolono.

Artykuł 4

Każdy iednak Właściciel Dobr, żądać ma prawo, ażeby Włościanie mieyscowi, którzy są obowiązani budynki swoie własnym utrzymywać kosztem, takowe w Towarzystwie Ogniowem zabezpieczyli.

Artykuł 5

Budynki mieszkalne gospodarskie i wszelkie inne w Dobrach Dziedzicznych, w takich Summach ubezpieczone będą, iakie właściciel podać uzna stosownem, wyiąwszy, gdyby ilości te wartość prawdziwą zabudowań widocznie przewyższały,

Artykuł 6

Niemniey zostawiono iest Dziedzicom, oznaczyć Summę ubezpieczenia każdego zabudowania Włościańskiego, zasadą iednak będzie, ażeby ogół zabudowań Rolnika całego, czyli półtory Włoki Chełmińskiey gruntu posiadaiącego nad 1,800 Złpol. Pół Rolnika zaś nad Złp: 1,200 Szacunku nie był podany.

Dalszy ciąg urządzeń Towarzystwa Ogniowego w Nrze 26.

Wydział Administracyiny

Nro. 8906 KOMMISSYA WOIEWODZKA
Woiewodztwa Sandomierskiego.

Otrzymawszy od Radzcy Sekretarza Stanu pod 22 bieżącego Mca Nro. 2709 Wyiątek z Urządzenia Składu i Służby Żandarmeryi nowo ustanowioney celem obwieszczenia i użycia wszelkich środkow ku upowszechnieniu wiadomości o osnowie rzeczonego Wyiątku, tudzież ku zapewnieniu tak ścisłey Exekucyi obiętych nim przepisow, iako też należnego poszanowania dla Żandarmeryi, iżby tym sposobem zapobiedz wszelkiemu opieraniu się icy prawnym działaniom i złym skutkom, iakieby z niesforności i lekce ważenia teyże Żandarmeryi wyniknąć mogły. — Kommissya Woiewodzka Wyiątek takowego urządzenia dla powszechney wiadomości, ścisłego zachowania, wykonania, i stosowania się poniżey umieszcza. Radom dnia 30 Maia 1817 Roku.

(podpisano) w Zastępstwie Prezesa J. Bedeni.

Zastępuiący Sekr. Jeneral. Podymowicz.

Wyiątek z Urządzenia składu i służby Żandarmeryi.

TYTUŁ V.

Urządzenie ogólne służby.

Art. 10 Żandarmerya iest korpusem Policyinym Woyskowym, powinna czuwać wglądać i udzielać pomocy w wykonywanin środkow Policyi Generalney Krolestwa.

Art. 11 Obowiązkiem korpusu tego iest zapewniać utrzymania porządku i wykonanie praw.

Art. 12 Czuwać szczegolniey nad bespieczeństwem pol i gościńcow.

Art. 13 Aby żandarmerya była w możności wypełnienia we wszystkich szczegołach obowiązkow, pod tym względem na nią włożonych, powinna mieć dokładną wiadomość wszelkich praw, ustaw, urządzeń Sądowych, Policyinych, Celnych i Administracyi ogólney, ile wykonanie onych może wymagać środkow poskromienia, lub siły zbroyney.

Na mocy więc tey zasady, działania korpusu żandarmeryi oznaczone będą pod nazwiskiem służby zwyczayney i służby nadzwyczayney.

Służba zwyczayna i znoszenie się.

Art. 14 Obowiązkiem iest oddziałow żandarmeryi odbywać marsze, obiażdżki i patrole na gościńcach, drogach pobocznych i krzyżowych, tudzież we wszystkich mieyscach Obwodu powierzonego ich dozorowi; dopełniane przez siebie czynności dawać codziennie władzom mieyscowym do poświadczenia na Kartach służbowych, i sporządzać tym sposobem dziennik szczegółowy, który utrzymywać powinni.

Art. 15 Zbierać i zasięgać wszelkich wiadomości względem zbrodni i występków publicznych, i o takowych uwiadamiać właściwe władze.

Art. 16 Sledzić i scigać złoczyńcow.

Art. 17 Imać każdego zdybanego na gorącym uczynku, lub ścigać go drogą zaskarżenia albo denuncyacyi.

Art. 18 Chwytać każdego maiącego przy sobie broń zakrwawioną, a przez to podeyrzanego o zbrodnią.

Art. 19 Imać łotrow, rozboynikow i podpalaczow.

Art. 20 Chwytać niszczących lasy, zbiory, poluiących na obcym gruncie i przemycaiących Cło.

Art. 21 Rozpędzać siłą wszelkie kupy zbroyne.

Art. 22 Rozpędzać wszelkie tłumy nie zbroyne, i ieżeli tego potrzeba wymagać będzie, użyć siły zbroyney z obowiązkiem uwiadomienia o tem niezwłocznie władzy i Administracyi mieyscowey.

Art. 23 Imać każdego, ktoby dopuścił się wykroczeń uczynkowych lub gwałtu przeciwko bespieczeństwu Osob i własności publiczney lub prywatney.

Art. 24 Bydź pomocą władzom Rządowym w poborach grosza publicznego i w wykonywaniu poleceń Sądowych.

Art. 25 Zapewniać wolny przewoz żywności i chwytać tych wszystkich, którzyby się siłą temu sprzeciwiali.

Art. 26 Mieć oko na żebrakow i włoczęgow, i używać względem nich ostrożności prawem przepisanych. W tym zamiarze władze Administracyine obowiązane są udzielać żandarmeryi wiadomości o wszystkich Osobach znayduiących się na liście tych, na których Policya winna mieć baczenie.

Art. 27 Sporządzać wywody słowne w przypadkach znalezienia trupow ludzkich na gościńcach, polach, lub wydobycia onych z wody, i uwiadamiać o tem nayblizszego Officera żandarmeryi, który winien będzie, za odebraniem doniesienia, udać się osobiście na mieysce.

Art. 28 Sporządzać wywody słowne pożarow, wyłamow, morderstw i wszystkich zbrodni zostawuiących po sobie ślady.

Art. 29 Sporządzać wywody słowne zeznań uczynionych członkom żandarmeryi przez Mieszkańcow, sąsiadow, krewnych, przyiacioł i inne osoby, któreby były w stanie udzielenia im Skazowek, dowodow i obiaśnień względem sprawców zbrodni lub występkow, tudzież względem ich wspolnikow.

Art. 30 Bydź obecnemi w czasie wielkich zgromadzeń ludu, iako to: Jarmarkow, Odpustow i obrządkow publicznych.

Art. 31 Prowadzić więźniow lub skazanych, z użyciem wszelkich ostrożności, aby się nie wymknęli.

Art. 32 Imać i przytrzymywać zbiegów, tudzież Woyskowych, którzyby nie byli opatrzeni w urlopy lub paszporta, podług przepisaney formy sporządzone.

Art. 33 Dopilnować aby Woyskowi po upłynieniu urlopu lub pozwolenia na czas ograniczony im udzielonego, wracali do swych korpusow. W tym celu, Woyskowi powinni urlopy swoie lub pozwolenia dawać do zawidzenia Kapitanowi lub Porucznikowi żandarmeryi, który ie sobie winien zanotować, ażeby w przypadku opoźnienia, przymusić ich do udania się do swych korpusow.

Art. 34 Gdy Woysko przechodzić będzie przez Obwod którego z Dowodzcow żandarmeryi, Oddział onegoż powinien znaydować się w tyle i po bokach tegoż Woyska, zatrzymywać włoczęgów schodzących z drogi, i oddawać ich Dowodzcy korpusu, również iako i tych, którzyby się dopuścili zdrożności bądź w czasie pochodu, bądź w mieyscach pobytu.

Art. 35 Przytrzymywać każdego Cudzoziemca krążącego wewnątrz Królestwa bez paszportu lub za paszportem nie podług praw sporządzonym, z obowiązkiem stawienia go niezwłocznie przed władzą mieyscową.

Art. 36 Imać i przytrzymywać żebrakow zdrowych, w przypadkach i okolicznościach w którychby ci stali się godnemi ukarania z obowiązkiem stawienia ich przed władz

dzą mieyscową, a to końcem postąpienia sobie z niemi podług praw ustanowionych względem powściągnienia żebractwa.

Art. 37 Imać i przytrzymywać każdego, ktoryby się dopuścił szkod w lasach, psuł ogrodzenia, mury, szpalery, rowy; tem bardziey gdyby po dopełnieniu takowych wykroczań nastąpiła kradzież; rownież tego; ktoby kradł owoce lub płody z gruntu uprawnego.

Art. 38 Imać i przytrzymywać wszystkich, ktorzyby przez nierostropność, niedbalstwo, rozbieganie się ich koni, lub innym sposobem zranili osobę iakową na drodze; ulicy, lub na gościńcu.

Art. 39 Imać i przytrzymywać wszystkich, ktorzyby na placach publicznych, Jarmarkach i Targach, utrzymywali gry hazardowne, tudzież inne prawem zabronione.

Art. 40 Chwytać i przytrzymywać wszystkich psuiących iakimkolwiek bądź sposobem drzewa na gościńcach zasadzone.

Art. 41 Mieć Policyą na gościńcach, utrzymywać tamże kommunikacye wolne w każdym czasie; dopilnować aby furmani, woźnice i fornale nie odstępowali od swych koni, a w przypadkach oporu imać tych, ktorzyby drogi i przeyścia zawalali, i prowadzić ich przed władzę Cywilną.

Art. 42 Żaden z podrożnych nie będzie mogł wzbraniać się okazać paszportu żandarmom, skoro ci przybrani w mundur, żądać tego będą.

Art. 43 Opis znamienny złodziei, zboycow i łotrow, niemniey innych osob, względem przytrzymania ktorych zaydzie rozkaz, ma bydź udzielony żandarmeryi, ktora w przypadku przytrzymania osoby, opisaney, przeprowadzać ią będzie od kommendy do kommendy, aż na mieysce opisem wskazane.

Art. 44 Żandarmowie maią moc przeglądania domow zaiezdnych, szynkow i innych domow otwartych dla publiczności, nawet w nocy po godzinie w ktorey stosownie do urządzeń Policyinych domy te powinny bydź zamknięte, a to w zamiarze śledzenia także osob opisanych, ktorychby przytrzymanie nakazanem było przez właściwą władzę.

Art. 45 Utrzymuiący oberże i domy zaiezdne, winni są na każde żądanie Officerow, i Dowodzcow Oddziałow właściwego Obwodu, pokazywać księgi swoie.

Art. 46 Wszystkie wywody słowne względem istoty przewinienia, poymania i przytrzymania, maią bydź przesłane w przeciągu 24 godzin władzom Administracyinym, wkształcie kommunikacyi, a Dowodzcy żandarmeryi w kształcie Rapportu, zachowuiąc w tey mierze porządek stopni.

O Znoszeniu się.

Art. 47 Co pięć dni oddziały żandarmeryi znosić się czyli korrespondować między sobą będą; Kapitanowie na Rapport Porucznikow i Podporucznikow porozumieią się z Kommissyami Woiewodzkiemi, końcem oznaczenia punktow pośrednich korrespondencyi. Przedmiot ten podanym bydź ma pod zatwierdzenie Naczelnego Dowodzcy.

Art. 48 Rzeczone znoszenie się nastęnować ma w czasie obiazdek i patrolowania ciągłego. Zamiarem onych będzie z strony oddziałow, udzielanie sobie odebranych doniesień w tem coby tyczeć się mogło publicznego bezpieczeństwa, umowienie się względem przedsiębranego śledztwa zbiegow tak z Woyska iako też zaciągowych, złoczyńcow i innych; niemniey przyprowadzenie więzniow, ktorych transport nakazanym zostanie od oddziału do oddziału, nakoniec oddanie powierzonych im rozkazow i listow Officyerom żandarmeryi, konsystuiącym w mieyscach, do ktorych znoszenia się takowe wymierzone zostaną.

Służba Nadzwyczayna.

O stosunkach żandarmeryi z władzami Cywilnemi

Art. 49 Żandarmerya mimo natury swych czynności, nie może, ani bydź powinna pod rozporządzeniem lub rozkazami władzy cywilney.

Art. 50 Kommissye Woiewodzkie i Kommissarze Obwodowi nie będą mogli używać żandarmow pod ich zarządzeniem zostaiących, iak tylko do utrzymania spokoyności i bezpieczeństwa publicznego, chwytania i strzeżenia złoczyńcow, prowadzenia ich iak i innych więźniow na wskazane mieysca, exekwowania należytości Skarbowey.

W żadnym przypadku tyczącym się Administracyi Cywilney nie może Dowodzca żandarmeryi działać, chyba na wezwanie władzy Cywilney.

Art. 51 Władze Woyskowe i Cywilne obowiązane są na każde wezwanie dawać pomoc żandarmeryi, gdy ta działać będzie na mocy prawnego upoważnienia.

Art. 52 Wzaiemnie żandarmerya we wszystkich przypadkach pośpiechu wymagaiących, winna iest wsparcie i pomoc za odebranem o to na piśmie wezwaniem; w zdarze-

niach zaś mniey nagłych i bezpieczeństwu nie zagrażaiących, władze udawać się powinny do właściwych Dowodzcow żandarmeryi z wezwaniem o potrzebną pomoc, która im w żadnym przypadku nie może bydź odmowioną.

Art. 53 Dla urządzenia służby w tem wszystkiem co się tyczy zaradzenia nie porządkowi i utrzymania bezpieczeństwa publicznego, ścisłym będzie obowiązkiem żandarmeryi wskazywać władzy cywilney w kształcie kommunikacyi, wszelkie nadużycia i wykroczenia, iakieby przez nią przy pełnieniu iey obowiązkow, odkryte lub poskromione zostały.

TYTUŁ VI.

Policya.

Art. 54 Wszelka urządzeniem nie dozwolona surowość przy aresztowaniu, więzieniu, lub exekucyach, iest wykroczeniem Zakazuie się przeto wyraźnie a mianowicie członkom żandarmeryi, iako maiącym poruczoną sobie siłę i bezpieczeństwo publiczne, złe obchodzenie się lub krzywdzenie osob prywatnych, a nawet dopuszczenie się względem nich środkow gwałtownieyszych, wyiąwszy iedynie przypadek oporu lub buntu, w tem bowiem zdarzeniu wolno im iest przy dopełnieniu powierzonych im czynności, siłą odeprzeć gwałt i targnienie się na nich.

Art. 25 Wszelkie nadużycie władzy albo opieszałość w wykonaniu obowiązkow, wszelkie zdzierstwo, przechowywanie lub pobłażanie osobom wykraczaiącym przeciwko prawom, ogólnym lub municypalnym Królestwa, przez dowodzcow oddziałow donoszonemi i naysurowiey karanemi bydź powinny.

Za zgodność z Kopią Urzędową

Radzca Sekretarz Stanu, Generał Brygady

[podpisano] Kossecki.